

Om de overeenkomst, die zoo groot is, dat we eene vreemd gevormde *Calamintha* voor *Clinopodium* determineerden, toen de laatste ons nog onbekend was, zullen wij deze naast elkaar behandelen.

De bloemen staan in okselstandige schijnkransen; om ieder bloempje zitten één of meerdere schutblaadjes, die eirond tot lancetvormig zijn bij *Calamintha*, priemvormig bij *Clinopodium*. De bloemkroon is duidelijk twee-lippig; de bovenlip is vlak; aan den top onduidelijk ingesneden bij *Calamintha*; bij *Clinopodium* duidelijk ingesneden. De

kelk van *Calamintha* is inwendig behaard, die van *Clinopodium* niet. De vier meeldraden buigen samen onder de bovenlip. Tot beide geslachten behooren behaarde kruiden, met gesteelde, levendig groene bladeren. Grootte verschillen zijn er dus niet in de geslachtskenmerken.

Bij *Calamintha acinos* zijn de schijnkransen 6-bloemig (3 bloemen in elken bladoksel) bestaande uit kortgesteelde, paarsblauwe bloemen met witte keelvlak; de kelk is ingemoerd, de bloemkroon aan de keel opgeblazen. Alle deelen

van de plant, behalve de bloemkroon, zijn afstaand behaard. Bij onze Zuid-Limburgsche exemplaren waren de bladeren grof gezaagd, de opstijgende stengel droeg krachtige opstaande zijloten, die in lengte varieerden tusschen de 15 en 30 cM., terwijl de geheele plant ruig behaard was. Die exemplaren echter welke wij vonden in de duinen bij Haarlem hadden een kruipenden stengel, waren weinig behaard, en droegen weinig of niet getande bladeren.

Clinopodium vulgare heeft gesteelde, veelbloemige schijnkranshelften; de bloem is purperrood, de kelk weinig ingemoerd; de kroon is aan de keel opgeblazen. De bladeren zijn eirond, gezaagd, aan de onderzijde eenigszins bleeker van kleur. De beharing is ruig, hetgeen de plant den Hollandschen naam „Borstelkrans” bezorgd heeft.

De soorts-verschillen tusschen *Calamintha acinos* en *Clinopodium vulgare*, zijn dus ook niet zoo heel groot, en begrijpelijk is het, dat, bij afwezigheid van de witte keelvlak, men een fors exemplaar van de eerste bij oppervlakkige beschouwing voor de laatste houdt.

Uit al deze voorbeelden blijkt ons inziens:

1°. dat, in 't algemeen, de beharing van een plant, een zeer onbetrouwbaar kenmerk is. Deze hangt samen met de plaatselijke omstandigheden.

2°. dat, voor de Labiaten in 't bijzonder, de haarring nooit een criterium kan zijn, daar zelfs op dezelfde plant, bloemen met en zonder haarring voorkomen.

3°. dat op het al of niet uiteenwijken der meeldraden na den bloei niet te veel als soorts-kenmerk vertrouwd mag worden, daar het in vele gevallen, waar het moest voorkomen, niet aanwezig en in tegenovergestelde gevallen vaak opvallend was.

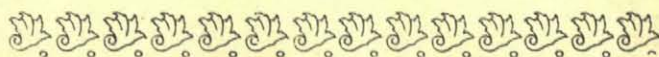
4°. dat grootte, vorm en kleur der bloemen vaak afhankelijk zijn van de standplaats.

5°. dat op de opgaven der hoogte niet te veel afgegaan moet worden, daar ook de hoogte afhankelijk is van de standplaats.

Hiermede hebben wij de Labiaten, die wij ons voorstelden te behandelen, beschreven. Indien dit stukje aanleiding geeft tot uitvoeriger onderzoek naar de afwijkingen, die wij gevonden hebben, zoo is ons doel bereikt.

Haarlem.

J. JESWIET en J. A. LODEWIJKS JR.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Rivierkreeft.

Prof. Max Weber, vraagt ten behoeve van het Museum „Fauna Neerlandica” in Artis, eenige goede, gave exemplaren van echte *Nederlandsche rivierkreeften* met opgave van vindplaats en datum. Eventuele onkosten worden gaarne vergoed. Zendingen te adresseeren aan het Koninklijk Zoölogisch Genootschap „Natura Artis Magistra, te Amsterdam.

Muurhagedis en Gevlekte Landsalamander.

Evenals in 't vorige jaar, kom ik ook voor dit jaar de hulp inroepen van onze lezers voor mijn studie van de Nederlandsche Reptielen en Amphibieën. Met de adder ben ik goed geholpen. Nog eens mijn dank daarvoor.